

Забезпечення високого рівня комп'ютерної грамотності спеціаліста, во- лодіння іноземними мовами. Сучасний стан суспільства, інформатизація, все менше шансів на просування залишає тим спеціалістам, які не володіють комп'ютерною технікою та інформаційними технологіями, не мають можливості користуватися джерелами інформації на іноземних мовах (наукова література, ЗМІ, супутникове телебачення, міжнародні комп'ютерні мережі). Отже, озброєння студентів українських вузів найсучаснішими знаннями з комп'ютерної техніки, а також навичками спілкування на іноземній мові є не просто необхідною частиною підготовки спеціалістів, але умовою виходу України на міжнародний світовий простір, а в кінцевому підсумку – умовою підвищення економічної конкурентоспроможності нашої країни у світовому вимірі.

Міждисциплінарний характер навчання. Як зазначає Є.Є. Маркарян, особливістю наукової культури минулих епох (починаючи з Нового часу) був монодисциплінарний принцип організації науки та навчання [2, с.254]. Вузька спеціалізація наукового знання була підкореною переважно задачам функціонування і розвитку окремих, відносно автономних, сфер суспільного життя, а наука залишалась системності на рівні виробництва знань. Міждисциплінарний принцип навчання у вищій школі реалізується в 2-х формах: внутрішньо-вузівській та міжвузівській інтеграції. Під першою розуміється взаємопроникнення окремих дисциплін в рамках одного вузу. Міжвузівська інтеграція виражається у спільній роботі вузів по навчанню частини населення у провідних вузах на старших курсах, підготовці науково-педагогічних кадрів в цільовій аспірантурі, формуванні міждисциплінарних колективів в процесі навчання, модульній системі підготовки спеціалістів, створенні територіальних вузівських центрів. [5, с.350].

Необхідність дотримання нових вимог до підготовки спеціаліста та магістра повинна знайти відображення в організаційних формах та методах навчання. Нагальною потребою є поширення активних методів навчання – опорного викладання, установчих лекцій, рольових та ділових ігор тощо – в поєднанні із збільшенням навчального часу на самостійну роботу студентів. На жаль, використання інноваційних методів у практиці є проблематичним, оскільки, по-перше, поки що не вдалося подолати інерцію багаторічного використання інформаційної моделі навчання, а по-друге, через слабку спадкоємність різних ланок системи освіти більша частина випускників шкіл не готова їх сприймати. [6, с.345]

Література

1. Вища школа на шляху оновлення. – Львів: Світ, 1992. – 120 с.
2. Корміна Л.І. Самовдосконалення як умова професійного становлення студентської молоді // Педагогічна технологія у сучасному вузі. – Луцьк, 1996. – 245с.
3. Суд над системою образования: стратегия на будущее. – М.: Педагогика, 1992. – 264 с.
4. Фіцула М.М. Педагогіка вищої освіти. – Київ, 2006. 350 с.
5. Яблонський В. Вища школа України на рубежі тисячоліть. – Київ, 1999. – 345 с.
6. Яковец Ю.В. История цивилизаций. – М.: Владос, 1997. – 352 с.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ, ЯК ВАЖЛИВОЇ СКЛАДОВОЇ РОБОТИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Лисяк О.О., Даценко О.А. (Полтава)

XXI сторіччя висуває нові вимоги до рівня і якості підготовки спеціалістів. В економічних умовах, що змінюються, зростає роль професійноособистісних якостей, які забезпечують компетентність, мобільність, ініціативність, творчий підхід, високу працездатність особистості, успішність у професійній

самореалізації, кар'єрі.

Перенесення уваги в освітньому процесі України на особистість, на виявлення і розвиток її здібностей, інтелектуального потенціалу має відбивати не тільки соціально-економічні потреби суспільства, а й сприяти більш обґрунтованій реалізації особистих очікувань, оскільки цілі особистості і суспільства взаємопов'язані і взаємозумовлені. Кожен член суспільства має, бути пристосований до професійної діяльності за рахунок максимального використання наявного в нього потенціалу. Сучасна державна політика у сфері вищої освіти спрямована на забезпечення потреб держави і суспільства у спеціалістах високої кваліфікації, професійний рівень яких відповідав би світлим стандартам. Освіта має сприяти формуванню самостійного мислення, впровадженню індивідуального підходу до розвитку творчих здібностей особистості, докорінному поліпшенню, професійної підготовки спеціалістів, здатних працювати в умовах ринкової економіки. Від цього багато в чому залежить, якою мірою майбутні спеціалісти зможуть поєднувати сучасні знання, професіоналізм із соціальною активністю і високою моральністю. Майбутній фахівець повинен володіти комплексом морально-естетичних якостей, гуманізмом, високою культурою, ввічливістю, чесністю, вимогливістю. Всі вище перелічені якості входять до поняття "компетентність"[4].

"Компетентність" як категорія педагогічної науки розглядається як поінформованість, обізнаність, авторитетність. Професійна компетентність передбачає поєднання у діяльності конкретної людини такого рівня науки і практики, що дає змогу постійно забезпечувати високий кінцевий результат з мінімальними витратами нервової, фізичної енергії людей, досягати ефективної організації особистої і колективної праці. Професійна компетентність є результатом ґрунтовної базової підготовки, творчої діяльності і безперервного підвищення світоглядного, професійного загальнокультурного рівня в різноманітних формах. Професійна компетентність людей, які працюють у системі "людина-людина", визначається не тільки базовими знаннями та вміннями, але й ціннісним орієнтаціями спеціаліста, мотивами його діяльності, усвідомлення себе у світі і світу навколо себе, стилем взаємодії з людьми, загальною культурою, здатністю до розвитку власного творчого потенціалу [1].

Отже, під професійною компетентністю педагогічного працівника в системі освіти та позашкільної освіти слід розуміти поєднання професійно значущих особистісних якостей педагога з глибоким знанням сучасних досягнень психолого-педагогічної науки та предмета викладання, володіння методикою викладання предмета у відповідності до нормативно-правової бази і специфіки навчально-виховного процесу у системі позашкільної освіти.

Формуючи професійну компетентність студента, необхідно акцентувати увагу на стимулюванні професійного самовиховання, розвитку його ініціативи, формуванні особистісного стилю навчально-виховної діяльності з урахуванням індивідуальності студента та рівня його підготовки. Це сприятиме задоволеності студента як майбутнього фахівця обраною професією, зменшенню труднощів у навчанні, створенню додаткових перспектив для реалізації здібностей [2,3].

Для ефективної організації фахової підготовки студентів у ВНЗ необхідно передбачити, як студент буде поводити себе в професійній діяльності. Орієнтування навчального закладу на формування відповідного рівня професійної компетентності випускника може сприяти забезпеченню цілісності освітньо-виховного процесу і більш високому рівню його якості. Щоб стати майстром своєї справи, треба не лише знати зміст майбутньої професійної діяльності, володіти вміннями і навичками, а й проявляти творчість, займатися самоосвітою, дбати про інтереси держави [2].

Отже, професійна компетентність формується за допомогою складної трансформації інтересів, мотивів, потреб, під час практики, на основі процесів усвідомлення.

Є такі діагностичні методики оцінювання якості підготовки спеціалістів;

- оцінка професійної компетентності на підставі кваліфікаційного стандарту;

- оцінка професійної компетентності майбутнього спеціаліста як особистості.

Важливо організувати навчально-виховний процес так, щоб уже на ранніх етапах професійного становлення студенти почали усвідомлювати свої ціннісні орієнтації, цілі і завдання обраної професії, а також були включені в роботу, що сприяє розвитку смислових орієнтирів.

У вищому навчальному закладі повинні формувати фахівців, які мають високий рівень професіоналізму в поєднанні з духовністю, культурою й гуманістичними світоглядними позиціями. Навчально-виховний процес є складовою процесу соціалізації студента, де цілеспрямовано формуються вихованість, професійні якості ділової людини, прагнення до підвищення успішності у навчанні. Зрозуміло, що формування майбутнього фахівця в даних умовах неможливе без урахування розвитку його професійної компетентності [4].

Література

1. Биковська О. В. "Позашкільна освіта України" / під ред. Биковської О.В. – Київ: ІВЦ АЛКОН, - 2006. – 274с.
2. Виговська О. "Дослідження педагогічних засад ефективності діяльності вчителя"//Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. - №2. – с.61 – 70.
3. Войчук Л. "Модернізація управлінської діяльності позашкільного навчального закладу в сучасних умовах " // Сільська школа України. – 2005. - №8. – с. 32 – 36.
4. Уйсімбаєва Н. "Розвиток професійної компетентності – шлях до підготовки висококваліфікованих фахівців" // Рідна школа. – 2006. - №8. – с.17 – 19.

ВИКОРИСТАННЯ ПРИНЦИПІВ СТАРОРУСЬКОГО СВІТОГЛЯДУ У ТВОРЧІЙ ІНІЦІАТИВІ УЧИТЕЛЯ ХХІ СТОЛІТТЯ

Лук'яненко О.В. (Полтава)

Українська система освіти крокує у напрямі все глибшої гуманізації та орієнтації на побудову особистісно-соціальних відносин у школі. За умов зміни орієнтирів навчально-виховного процесу потребують коригування й аксіологічні установки учителів, які працюватимуть в оновленій школі. Не секрет, що уламки тоталітарної радянської суспільної машини продовжують доживати часу і в залишках авторитарної педагогіки, що дуже часто прикривається зовнішніми проявами гуманізації та демократизації, учитель, вирощений на зразках колишньої суб'єкт-об'єктної педагогіки починає гратися у демократію разом з дітьми, гублячи за формою саму дитину, не розкриваючи глибинних можливостей живої людини, з якою має працювати. За умов перехідного періоду у педагогіці варто звернутися до використання досвіду обрядової системи виховання стародавньої (ведичної) Русі. Залучення позитивного педагогічного досвіду ведичної культури у процесі професійно-педагогічної підготовки вчителів відкриє перед ними горизонти творчості, вивільнивши колосальний енергетичний потенціал особистості. На нашу думку, будь-яку перебудову суспільних інституцій, підходів та методів варто розпочинати з перегляду аксіологічної орієнтації людини, колективу чи суспільства. Лише за умови вдалого переходу особистості до нових ідеалів на психічно-духовному рівні можлива розмова про перспективність реформ у тій чи іншій галузі. Тому, торкаючись питання ініціативності та креативності майбутніх учителів, слід зупинитися на проблемах реорганізації усталених підходів до проблеми творчості молодого спеціаліста.

Для початку необхідно визначити місце категорії «творчість» у системі світогляду стародавнього русича. Акт творчості (у його загальному розумінні) постає як властива лише людині форма її взаємодії з Космосом. Людина розглядається як носій творчої енергії з огляду на те, що вона постає нащадком